

UPPSALA
UNIVERSITET

KVALITETSKRITERIER

för den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) inom sjuksköterskeprogrammen röntgensjuksköterskeprogrammet, barnmorskeprogrammet och specialistsjuksköterskeprogrammet¹

Inledning

Kvalitetskriterierna är komplement till *Avtal om verksamhetsförlagd utbildning för utbildningar inom medicin och farmaci* upprättat mellan uppdragsgivaren Uppsala universitet och aktuella uppdragstagare (region eller kommuner). Parterna bör verka för att de kvalitetskriterier som anges nedan uppfylls inom avtalsperioden.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) skall bygga på en teoretisk grund som är förankrad i vetenskap och beprövad erfarenhet som motsvarar Högskoleförordningens (1993:100, SFS 2006:1053) krav på högskolemässighet och hög kvalitet samt uppfyller verksamhetens krav på anställningsbarhet. Med VFU avses att studenterna under handledning inhämtar kunskap och förståelse, tränar kliniska färdigheter och tillägnar sig värderingsförmåga och förhållningssätt utifrån utbildningens mål och bedöms utifrån dessa. VFU kan genomföras inom öppen och sluten hälso- och sjukvård.

Under VFU skall teoretiska kunskaper, begrepp, metoder och modeller integreras och tillämpas som ett led i utvecklingen av professionell kompetens. För att denna kompetens skall uppnås krävs inlärningssituationer utifrån ett studentcentrerat lärande som möjliggör träning av praktiska färdigheter och reflektion enligt aktuell teoretisk kunskapsbas/evidens. Tvärprofessionell samverkan i utbildningssituationerna skall eftersträvas i syfte att uppnå interprofessionell kompetens och förmåga att bidra med professionell kompetens i vårdteam.

En väl fungerande samverkan och kontinuerlig dialog mellan parterna samt ett gemensamt ansvarstagande ger bästa förutsättningar för att VFU skall hålla hög kvalitet och leda till en utveckling av sjuksköterskeprofessionen och vården. De kvalitetskriterier som återges i dokumentet är ett uttryck för sådan samverkan och dialog.

Förutsättningar för studentcentrerat lärande under VFU är att studenten:

- ges tillfälle att möta, undersöka, bedöma, planera, genomföra och utvärdera situationer som representerar relevanta områden inom professionen
- ges tillfälle att träna färdigheter väsentliga för professionen
- uppmanas att beskriva hur de bedömer och motiverar handlingar och ställningstaganden
- ges möjlighet att ställa frågor och få svar utifrån utbildning och utbildningsnivå
- ges möjlighet att eftersöka svar och alternativ till lösningar i olika utbildningssituationer
- ges daglig möjlighet till reflektion över och samtal om hur de upplever och förstår olika händelser och situationer de möter

¹ Beslut av programkommittén för sjuksköterskeprogrammen 2016-11-02, reviderad 2022-03-16

- får daglig återkoppling på sina handlingar och bedömningar, tankar, upplevelser och egna reflektioner
- ges möjlighet att bedöma sig själva och uttrycka vad och hur de lär sig
- ges möjlighet att samverka med andra studerande på utbildningsstället, genom peer learning
- själv tar ansvar för och lever upp till de krav som målbeskrivningar och handledare ställer

Kompetenskrav för olika roller inom verksamhetsförlagd utbildning

Huvudhandledare/studentansvarig bör ha minst tre års erfarenhet inom yrket som utbildningen leder till och ska vara handledarutbildad. Handledarutbildning, minst 7,5hp, samt magister- eller masterexamen eftersträvas.

Handledare bör ha minst ett års erfarenhet inom yrket som utbildningen leder till och ska vara handledarutbildad. Handledarutbildning om 3hp, eller motsvarande, samt akademisk examen motsvarande den som utbildningen leder till ska eftersträvas.

Adjungerad klinisk adjunkt (AKA)/adjungerad klinisk lektor har den yrkesexamen som utbildningen leder till, med ett förordnande hos uppdragstagaren. Samma utbildningsnivå och roll som universitetsadjunkt/lektor.

Universitetsadjunkt med kliniska arbetsuppgifter inom region/kommun. Adjunkten ska ha högskolepedagogisk utbildning, relevant yrkesexamen samt lägst magisterexamen i relevant ämne för utbildningen. Funktionen ersätts i vissa fall med universitetsadjunkt.

Universitetslektor förenad med befattning inom region/kommun. Lektor ska ha högskolepedagogisk utbildning, yrkesexamen samt doktorsexamen i relevant ämne för utbildningen. Funktionen ersätts i vissa fall med universitetslektor.

Uppdragsgivaren skall ansvara för att:

- det finns lärare anställda av universitetet som medverkar i studenternas lärprocesser under VFU och som utgör pedagogiskt stöd för adjungerade kliniska adjunkter, huvudhandledare och handledare
- i samverkan och dialog med uppdragstagaren planera för att varje utbildningsställe svarar mot de mål för VFU som finns i utbildningsplan och kursplan
- utbildningsplaner, kursplaner och studiehandledningar samt övriga relevanta dokument finns lätt tillgängliga, på nätet eller i annan form
- informera adjungerade kliniska adjunkter, huvudhandledare och handledare om bedömningsrutiner och bedömningskriterier för studentens kliniska prestationer

Uppdragstagaren skall ansvara för att:

- tillhandahålla utbildningsplatser som svarar mot de mål som finns i kursplanerna
- tillhandahålla huvudhandledare och handledare enligt gällande avtal
- ge huvudhandledare och handledare organisatoriska förutsättningar att utföra sitt uppdrag, inklusive möjlighet till handledarutbildning och fortlöpande kompetensutveckling
- studenterna har en god studie- och arbetsmiljö
- tillgodose studenternas behov av ID-behörighet till datajournalssystem
- tillhandahålla omklädningsrum och värdeskåp för studenterna
- handledningen genomförs utifrån studentcentrerat lärande och de mål som är formulerade för VFU
- introduktionsprogram finns för studenterna

Gemensamt ansvar

Parterna ansvarar gemensamt för att:

- i samverkan kontinuerligt följa upp och utvärdera den verksamhetsförlagda utbildningen
- medverka i utveckling av handledarkompetens genom att i samverkan anordna handledarutbildning
- i samverkan och dialog säkerställa att förläggningen av VFU får en så jämn fördelning över terminen och veckans dagar som möjligt samt vid behov kan spridas över dygnet där så är lämplig
- i samverkan upprätta och revidera övergripande uppdragsbeskrivningar för olika roller i VFU-organisationen
- teori och praktik knyts samman så att en gynnsam ämnes- och yrkesutveckling sker